

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2302

Vragen van het lid **Boomsma** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over *recente incidenten alsmede de verspreiding, het gedrag en de toekomst van de wolf in Nederland* (ingezonden 2 augustus 2024).

Mededeling van Staatssecretaris **Rummenie** (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) (ontvangen 20 augustus 2024).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht dat op 16 juli 2024 een meisje tijdens de buitenschoolse opvang bij Leusden is gebeten door een wolf en dat korte tijd later een peuter bij de Pyramide van Austerlitz (mogelijk) door een wolf omver is geduwd? Betreft het dezelfde wolf?^{1, 2}

Vraag 2

Welke incidenten, zoals het benaderen of zelfs achtervolgen van fietsers en kinderen door wolven, zijn hieraan voorafgegaan en kan u de uitkomsten van het nader verrichte onderzoek delen?

Vraag 3

Vanaf wanneer had op grond van de interprovinciale escalatieladder de situatie in dit gebied aangemerkt kunnen worden als een «probleemsituatie»?

Vraag 4

Is op basis van de interprovinciale escalatieladder bij het bijtincident sprake van een probleemsituatie of wordt de bijtende wolf ook aangemerkt als «probleemwolf»?

Vraag 5

Deelt u de mening dat er onmiddellijk tot handelen moet worden overgegaan om die wolf te beletten zulk gedrag te herhalen, als een wolf eenmaal een mens heeft gebeten? Zo ja, welke termijn acht u haalbaar voor het nemen van verdere maatregelen, en welke acht u acceptabel?

¹ NU.nl, 29 juli 2024, «DNA-onderzoek bevestigt dat meisje bij Leusden werd gebeten door wolf» (DNA-onderzoek bevestigt dat meisje bij Leusden werd gebeten door wolf | Wolf | NU.nl)

² RTL, 1 augustus 2024, «Peuter belaagd door «groot dier» op Utrechtse Heuvelrug, mogelijk wolf» (Peuter belaagd door «groot dier» op Utrechtse Heuvelrug, mogelijk wolf | RTL Nieuws | RTL.nl)

Vraag 6

Kan de burgemeester op grond van de Gemeentewet besluiten om een wolf die een mens heeft gebeten snel te laten afschieten, en zo ja, onder welke voorwaarden?

Vraag 7

Wordt nu een afschotvergunning voorbereid voor de wolf van het bijtincident?

Vraag 8

Vindt u dat de provincies nu voldoende juridische middelen hebben om te optreden bij probleemsituaties- en/of wolven, waar dat nodig is?

Vraag 9

Hoe verhoudt de interprovinciale escalatieladder, zoals die is opgesteld, zich tot vergelijkbare escalatieladders in andere, vergelijkbare Europese Unie (EU)-landen, ten aanzien van de criteria die noodzakelijk worden verondersteld voor ontheffingen om tot verjagen of negatief conditioneren over te gaan?

Vraag 10

Hoe beoordeelt u het afsluiten van natuurgebieden voor recreanten en ziet u dit als een verstandige en/of duurzame oplossing?³

Vraag 11

Klopt het dat op een nabijgelegen manege met kinderen niet meer buiten wordt gereden vanwege het risico op confrontaties met wolven?

Vraag 12

Hoe groot acht u de kans dat het vaker gaat voorkomen dat gebieden in Nederland worden afgesloten en welke mogelijkheden ziet u om dat te voorkomen?

Vraag 13

Bent u het eens met de stelling dat wolven zoveel mogelijk moet worden aangeleerd en ingeprent dat zij in ieder geval mensen (en bij voorkeur ook vee) zoveel mogelijk moeten vermijden en uit de weg gaan, om de kansen op een succesvol en duurzaam samenleven met de wolf in Nederland te vergroten? Graag een toelichting.

Vraag 14

Welke manieren, technieken of methodes zijn er om te bereiken dat wolven die zich hier willen vestigen, wordt aangeleerd en ingeprent om mensen te vermijden en zoveel mogelijk uit de buurt te blijven?

Vraag 15

Hoe vaak is dergelijke «aversieve conditionering» al toegepast in Nederland?

Vraag 16

Worden methodes daartoe tevens toegepast in andere landen, en zo ja, hoe vaak en met welk succes?

Vraag 17

Vindt u het een goed idee om wolven in voorkomende gevallen een zender om te doen om zo dan een aantal keer te laten schrikken, en zo ja, wordt dat nu toegepast, of kan dat worden toegepast?

Vraag 18

Hoelang duurt het om het onderzoek te verrichten en de gegevens op te stellen benodigd voor de ontheffing of vrijstelling van het verbod op doden of verjagen van wolven?

---

³ Provincie Utrecht, 18 juli 2024, «Landgoed Den Treek deels afgesloten voor publiek» (<https://www.provincie-utrecht.nl/actueel/nieuws/landgoed-den-treek-deels-afgesloten-voor-publiek>)

Vraag 19

Wanneer is, in de richtlijnen opgesteld in het interprovinciaal Wolvenplan, sprake van verjagen van eigen terrein, waarvoor geen toestemmingsbesluit vereist is, en bij welke terreinen is dat toegestaan?⁴

Vraag 20

Aan welke voorwaarden moet worden voldaan, en welke documentatie is noodzakelijk, om over te gaan tot negatief conditioneren conform de richtlijnen van dat interprovinciaal wolvenplan?

Vraag 21

Deelt u de mening dat het wenselijk is om over te kunnen gaan op een vorm van «preventieve» aversieve conditionering, met name bij wolven die zich niet in een wildrijk natuurgebied bevinden, juist om probleemsituaties en escalaties te voorkomen? Zo ja, welke wettelijke aanpassingen zijn mogelijk om daartoe te besluiten en bent u bereid daarvoor een voorstel op te stellen?

Vraag 22

Hoe vaak zijn wolven de afgelopen jaren als «probleemwolven» aangemerkt in bijvoorbeeld Duitsland, Frankrijk, Spanje- en na welke incidenten en/of op grond van welke criteria?

Vraag 23

Heeft u voorafgaand bepaalde ontheffingen en vergunningen in algemene zin voorbereid, zodat slechts de situatieafhankelijke invulling nog plaats hoeft te vinden? Zo ja, kunt u deze met de Kamer delen?⁵

Vraag 24

Wat is de stand van zaken van het traject om met de Duitse, Deense, Belgische, Luxemburgse en Franse overheid te komen tot een gezamenlijk internationaal wolvenplan?

Vraag 25

Klopt het dat gangbare ecologische inschattingen voor wolvenpopulaties uitgaan van een gunstige staat van instandhouding bij een populatie van 2500 tot 5000 individuen en/of hoe groot moet naar schatting de wolvenpopulatie in specifiek Nederland zijn, om te kunnen spreken van een gunstige staat van instandhouding?

Vraag 26

Heeft u al voorbereidingen getroffen om de beschermingsstatus van «strikt beschermd» naar «beschermd» door te voeren in nationale regelgeving, als dat op grond van aanpassing van het verdrag van Bern mogelijk wordt?

Vraag 27

Acht u het wenselijk dat in Nederland, net als in Zweden en Finland, «nulstandsgebieden» voor de wolf worden aangewezen, waar wolven ook preventief uit zouden kunnen worden verjaagd?

Vraag 28

Klopt het dat in Frankrijk gebieden zijn aangewezen, waar de uitvoering van maatregelen ter bescherming van kuddes tegen predatie door wolven niet vereist is, alvorens wordt overgegaan tot verjagen of beheren van de wolf?

Mededeling

De vragen van het lid Boomsma (Nieuw Sociaal Contract) over recente incidenten alsmede de verspreiding, het gedrag en de toekomst van de wolf in Nederland (kenmerk 2024Z12274) kunnen niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord, omdat de benodigde afstemming meer tijd

⁴ IPO, 13 april 2023, «Interprovinciaal wolvenplan, interventie richtlijnen» (<https://www.ipo.nl/media/twyjkbqe/interprovinciaal-wolvenplan-addendum-2023-interventierichtlijnen.pdf>)

⁵ BIJ12, «Bescherming en wet- en regelgeving» (<https://www.bij12.nl/onderwerp/wolf/bescherming-en-wet-en-regelgeving/>)

vraagt. Ik zal uw Kamer zo spoedig mogelijk de antwoorden op de vragen doen toekomen.